

mag. Dejan Kaloh
Franci Kepa
Jožef Lenart
Suzana Lep Šimenko
Tomaž Lisec
dr. Anže Logar
Žan Mahnič
Bojan Podkrajšek
mag. Marko Pogačnik
Marijan Pojbič
Franc Rosec
mag. Andrej Šircej
Jože Tanko

Jožef Horvat
mag. Matej Tonin
Ljudmila Novak
Iva Dimic
Jernej Vrtovec
Blaž Pavlin
Aleksander Reberšek

Golubović Brane
Korče Jerca
Divjak Mirnik Lidija
Heferle Tina
Kovačič Aljaž
Lenart Jože
Maurovič Nina
Paulič Edvard
Pavšič Robert
Peček Igor
Prebil Nik
Urh Karla
Zabret Andreja

Han Matjaž
Muršič Bojana
Baković Predrag
Bevk Samo
Brglez Milan
Hot Meira
Knežak Soniboj
Koprivc Marko
Nemec Matjaž

Zorčič Igor
Gregorčič Monika
Möderndorfer Jani (Janko)
Perič Gregor
Rajić Branislav
Udovč Mateja
Židan Gregor
Žnidarič Mojca

Kociper Maša
Rajh Andrej
Bandelli Marko
Kramar Franc
Vojko Starovič

Jurša Franc
Lep Jurij
Hršak Ivan
Polnar Robert
Simonovič Branko

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOZNIKIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o voznikih je bil sprejet v Državnem zboru Republike Slovenije 20. decembra 2010, veljati je začel 1. aprila 2011, uporabljati pa se je začel 1. julija 2011. Zakon je bil v prejšnjem mandatu državnega zbora enkrat spremenjen in dopolnjen, in sicer aprila 2014. Do sprememb je prišlo zaradi zlorab izvajanja programov usposabljanj kandidatov za voznike motornih vozil in programov dodatnih usposabljanj voznikov, ki jih izvajajo pooblaščen organizacije, ugotovljenih na podlagi kriminalistične preiskave. S ciljem odprave nepravilnosti in zlorab na področju voznikov je bil septembra 2014 nadgrajen tudi Register voznikov.

Kljub temu je bil v letu 2016 sprejet popolnoma nov Zakon o voznikih, saj je poleg navedenih zlorab na področju usposabljanja kandidatov za voznike in dodatnega usposabljanja voznikov Ministrstvo za infrastrukturo zaradi nepopolnega prenosa nekaterih določb Direktive 2006/126/ES o vozniških dovoljenjih prejelo uradni opomin Evropske komisije. Zato je prišlo do noveliranja skoraj tretjine veljavnega zakona, zaradi česar je bil na podlagi nomotehničnih smernic potreben sprejem novega zakona. Namen direktive je predvsem odprava ovir pri mobilnosti voznikov znotraj držav članic Evropske unije, z uvedbo enotnega obrazca vozniškega dovoljenja in poenotenjem kategorij motornih vozil. Pravila o vozniških dovoljenjih so bistveni sestavni del skupne evropske prometne politike, prispevajo k izboljšanju prometne varnosti in pospešujejo prosto gibanje oseb, ki nameravajo bivati v državi članici, ki ni država, v kateri se dovoljenje izda. Zaradi pomena osebnih prevoznih sredstev imetništvo vozniškega dovoljenja, ki ga uradno priznava država članica gostiteljica, spodbuja prosto gibanje oseb in njihovo svobodo ustanavljanja. Tako leta 2010 kot tudi 2016 so se na podlagi navedene direktive v Zakonu o voznikih predpisale nekatere izjeme. Direktiva v 4. členu dopušča možnost, da države članice zvišajo ali znižajo najnižjo starost za izdajo vozniškega dovoljenja nekaterih kategorij. Tako je bila npr. določena izjema za voznike vozil kategorije C in CE, za katere je sicer zahtevana starost 21 let. Po določbah veljavnega zakona se vožnja vozil te kategorije omogoča vozniku vozil kategorije C in CE, če dopolni starost 18 let in ima spričevalo, ki potrjuje temeljne kvalifikacije oziroma vozniku, ki je zaposlen v Slovenski vojski in vozi vojaško vozilo. Enako se opusti zahtevan starostni pogoj za voznika kategorij D in DE, če ima spričevalo, ki potrjuje temeljne kvalifikacije, ali za voznika, ki je zaposlen v Slovenski vojski in vozi vojaško vozilo.

Oba zakona pa nista predvidela oziroma dopustila izjem za vožnjo gasilskih vozil. Prav prostovoljni gasilci so tisti, ki posredujejo ob situacijah, nevarnih za življenja in materialno škodo na premoženju. Kdo torej lahko vozi gasilska vozila? Zakon o pravilih cestnega prometa v 102. členu predpisuje, da sme vozila s prednostjo in vozila za spremstvo voziti oseba, ki ni voznik začetnik, ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, v katero spada vozilo, ki ga vozi, v zadnjih treh letih ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti, ki ima za posledico smrt ene ali več oseb, ali za kaznivo dejanje zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči. V 102. členu zakona je določena tudi globa 300 evrov, če voznik oziroma npr. prostovoljni gasilec ne izpolnjuje omenjenih pogojev, z globo 5.000 evrov pa se lahko kaznuje za prekršek pravna oseba, torej npr. prostovoljno gasilsko društvo, ki odredi, dovoli ali dopusti vožnjo vozila s prednostjo ali vozila s spremstvom v nasprotju z omenjenimi pogoji.

Skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Ivanom Prelogom je 16. 2. 2018 v Državni

zbor Republike Slovenije vložila predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o voznikih, skrajšani postopek, EPA 2627 – VII, ZVoz-1B. Predlog zakona je poleg tega, da je sledil načelu svobodne izbire pooblaščenega izvajalca zdravstvene dejavnosti v primeru opravljanja kontrolnega zdravstvenega pregleda, določal tudi izjeme pri vožnji manjših gasilskih vozil, pri čemer je predlog sledil primerljivim zakonskim rešitvam Zvezne Republike Nemčije in Republike Avstrije.

Predlog zakona je bil uvrščen na dnevni red 61. izredne seje državnega zbora, vendar se zakonodajni postopek zaradi predčasnega končanja mandata državnega zbora ni končal. Predlagatelji kljub temu menimo, da je potrebno nadaljevati s prizadevanji za to, da se predvsem prostovoljnimi gasilskimi enotam omogoči, da so s svojo operativno pripravljenostjo sposobne 24 ur na dan in vse dni v tednu ukrepati v primeru nesreč na teritoriju Republike Slovenije. V predlagano novelo smo vključili večino pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora Republike Slovenije, predlagane rešitve pa v veliki meri sledijo tudi mnenju Vlade Republike Slovenije k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o voznikih, skrajšani postopek, EPA 2627 – VII.

V Republiki Sloveniji je skoraj 800 gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev, ki uporabljajo manjša gasilska vozila (ki pogosto presegajo maso vozila 3.500 kilogramov), za vožnjo katerih vozniki potrebujejo vozniško dovoljenje kategorije C1. Gasilsko vozilo je za gasilske intervencije posebej prirejeno vozilo, izdelano za prevoz moštva, gasilske zaščitne in reševalne opreme, kakor tudi gasilnih in drugih sredstev, potrebnih pri intervencijah gašenja in reševanja. Za gasilska vozila se uporabljajo osnovna osebna in terenska, kombinirana in tovorna vozila, ki morajo ustrezati predpisanim standardom za posamezno vrsto vozila. Poleg omenjenih zahtev mora vozilo brez posledic zadovoljiti zahtevam, ki nastanejo ob njihovi uporabi pri gasilskih intervencijah in ustrezati zahtevam za vgraditev in namestitev gasilnih naprav ter reševalne opreme po vrsti in tipu, določenem za posamezno vrsto gasilskega vozila v skladu s tipizacijo gasilskih vozil, ki jo je sprejela Gasilska zveza Slovenije.

Predlog zakona se osredotoča na manjša gasilska vozila, ki jih uporabljajo prostovoljna gasilska društva. Po tipizaciji gasilskih vozil poznamo dve vrsti manjših gasilskih vozil: GVV-1 in GV-1. Manjše gasilsko vozilo z vodo (GVV-1) je vozilo z opremo za gašenje in reševanje ter prenosno motorno brizgalno, nameščeno v nadgradnji. Vgrajeno ima visokotlačno črpalko, gnano preko odгона vozila ali z lastnim motorjem, ki zagotavlja pretok minimalno 60 l/min pri 30-50 bar, navijalk z visokotlačno cevjo in rezervoar z minimalno 300 l vode. Količina vode se prilagodi razpoložljivi nosilnosti podvozja in ne sme presegati s tem dokumentom določene dovoljene skupne mase vozila. Posadka vozila so zmanjšani oddelek 1+5 ali oddelek 1+8 ter vmesne možnosti. Manjše gasilsko vozilo z vodo se uporablja za gašenje požarov. S posadko predstavlja manjšo taktično enoto — zmanjšani oddelek. Skupna masa vozila je lahko največ 6500 kg.

Manjše gasilsko vozilo GV-1 je vozilo z opremo za gašenje in reševanje ter prenosno motorno brizgalno PFPN 10-750, nameščeno v nadgradnji. Posadka vozila so oddelek 1+8 ali zmanjšani oddelek 1+5 ter vmesne možnosti. Manjše gasilsko vozilo se uporablja za gašenje požarov in je namenjeno manjšim gasilskim enotam. S posadko predstavlja taktično enoto—oddelek oz. zmanjšani oddelek. Dolžina vozila ne sme presegati 6000 mm, širina je lahko največ 2200 mm, višina pa največ 3000 mm (merjeno s praznim vozilom in pripadajočo opremo na strehi). Skupna masa vozila je lahko največ 3500 kg. Merila je potrebno dosledno upoštevati zaradi normativov Evropske skupnosti v zvezi z B-kategorijo vozniškega dovoljenja. V primeru posadke 1+8 je lahko skupna masa vozila do 5000 kg, za kar je potrebna C1-kategorija vozniškega dovoljenja.

Zahtevanih pogojev za vožnjo zgoraj omenjenih manjših gasilskih vozil večina prostovoljnih gasilcev ne izpolnjuje, zato je v primeru interventnih voženj vprašljiva operativna pripravljenost gasilskih enot in s tem interveniranje v primeru nesreč, požarov ... Prostovoljna gasilska društva torej rabijo najmanj dva voznika v enoti oziroma omenjene

enote potrebujejo nekaj tisoč voznikov, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje (vozniško dovoljenje kategorije C1), da ne omenjamo finančnega bremena bodisi za same prostovoljne gasilce ali pa prostovoljna gasilska društva ob predpostavki, da so povprečni stroški pridobitve vozniškega dovoljenja za kategorijo C1 okoli 1000 EUR. Zgolj zagotovitev enega voznika za omenjene gasilske enote predstavlja skoraj 1 milijon evrov stroškov, nekaj tisoč pa nekaj milijonov evrov.

Nedopustnost izjeme za gasilska vozila je predlagatelj, tako leta 2010 kot tudi 2016, utemeljeval s sklicevanjem na določbe 4. člena direktive, na podlagi katere so bile vključene izjeme za vožnjo vojaških vozil, za druga vozila pa je predlagatelj trdil, da države članice EU lahko po posvetovanju s Komisijo dovolijo na svojem ozemlju vožnjo vozil z največjo skupno maso, ki presega 3500 kg, zgolj za imetnike vozniškega dovoljenja za kategorijo B, starejše od 21 let, če so dovoljenje pridobili najmanj dve leti pred tem, pod pogojem, da je glavni namen vozil, da se uporabljajo kot prostor za izobraževanje in rekreacijo samo, ko so v mirujočem stanju, in da jih uporabljajo neprofitni organi za socialne namene in so spremenjena tako, da se ne morejo uporabljati niti za prevoz več kot devetih oseb niti za prevoz katerega koli blaga, razen tistega, ki je nujno potrebno za njihove namene.

Kljub zgornjim navedbam omenjena direktiva omenja tudi možnost, da države članice lahko iz uporabe te direktive izključijo vozila, ki jih uporabljajo oborožene sile in civilna zaščita oz. vozila pod njihovim nadzorom. V zvezi s tem velja opozoriti, da so z namenom ohranitve operativne zmogljivosti prostovoljnih gasilcev, reševalnih služb, organizacije tehnične pomoči in civilne zaščite v Zvezni Republiki Nemčiji leta 2009 sprejeli zakon, s katerim so uvedli izjeme navedene direktive. Zakon članom prostovoljnih gasilskih organizacij omogoča, da lahko vozijo vozila, ki jih uporabljajo te organizacije, z vozniškim dovoljenjem kategorije B, in sicer do dovoljene skupne mase 7,5 ton na podlagi posebnega usposabljanja, pri čemer morajo gasilci opraviti interno usposabljanje za licenco "majhne gasilske brigade" za vozila do 4,75 tone in praktičnega preskusa za vozila do 7,5 tone. Temu zgledu so sledili tudi v Republiki Avstriji in leta 2010 sprejeli zakon, ki gasilcem z vozniškim dovoljenjem kategorije B po usposabljanju omogoča, da vozijo vozila s skupno maso vozila do 5,5 ton. Ker omenjene izjeme veljajo le v Nemčiji in Avstriji, se slednjim onemogoča vožnjo na območju drugih držav članic, saj bi vozili brez veljavnega vozniškega dovoljenja kategorije C, kot to določa navedena direktiva oz. nacionalni predpisi držav, ki izjem ne poznajo. Zato sta Republika Nemčija in Avstrija leta 2013 sklenili sporazum, s katerim sta priznali izjeme za čezmejna potovanja prostovoljnih gasilcev.

Zaradi navedenih razlogov bi bilo zato, da prostovoljnimi gasilskim društvom pomagamo pri zagotavljanju operativne pripravljenosti, smiselno slediti zgledu Zvezne Republike Nemčije in Republike Avstrije in uvesti izjeme za vožnjo manjših gasilskih vozil z največjo dovoljeno maso do 5,500 kg ali do 4.250 kg, če gre za manjša gasilska vozila s priklopnikom, ki ni lahki priklopnik.

Direktiva 2006/126/ES o voznških dovoljenjih (prenovitev) v 4. členu določa, da države članice Evropske unije lahko iz uporabe navedene direktive izključijo vozila, ki jih uporabljajo oborožene sile in civilna zaščita oziroma vozila pod njihovim nadzorom. Glede na možnost, ki jo daje direktiva, predlagatelji med izjeme (poleg manjših gasilskih vozil) predlagamo uvrstitev tudi drugih vozil s prednostjo, kot so:

- reševalna in specialna vozila za izvajanje nujne medicinske pomoči (NMP), ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe. Večina na trgu dostopnih reševalnih vozil, ki ustrezajo predpisanemu standardu SIST EN 1789, presega največjo dovoljeno maso 3.500 kg. Zato bi bilo potrebno tudi tem voznikom (zdravstvenim reševalcem) omogočiti, da lahko, ob izpolnjevanju določenih pogojev in opravljenem ustreznem usposabljanju, na podlagi že pridobljenega vozniškega dovoljenja kategorije B, vozijo intervencijsko vozilo do največje dovoljene mase 4.750 kg ali več;

- enako bi veljalo urediti tudi vožnjo intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za izvedbo nujnih nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja oziroma za preprečitev nastanka velike materialne škode, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg.

60. člen veljavnega Zakona o voznikih določa splošne in posebne pogoje za izdajo vozniških dovoljenj. Četrti odstavek določa, da se osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B, BE, C1, C, C1E, CE, D1, D1E, D ali DE najmanj šest mesecev, izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F, če uspešno opravi tečaj o varnem delu s traktorjem in traktorskimi priključki. S predlagano novelo zakona predlagamo, da se lahko tudi osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj šest mesecev, izda vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE. S traktorjem, ki ima okrog 5.000 kg, lahko vlečemo enega ali več traktorskih priključkov, ki imajo skupaj lahko celo do 15.000 kg. Nekateri traktorji dosegajo hitrost 70 km/h, kar je skoraj enako hitrostim, ki jih dosegajo vozila kategorije BE. Predlagatelji novele zakona ocenjujemo, da bo predlagana rešitev omogočila lažje delo in opravljanje prevozov vozil, sestavljenih iz vlečnega vozila kategorije B, ki mu je dodano priklopno vozilo, pri čemer največja dovoljena masa priklopnega vozila ne presega 3.500 kg.

Peti odstavek 85. člena Zakona o voznikih določa, da mora:

- oseba, ki ji je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, preden vloži predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja,
- oseba, ki ji je bila sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izvršena, in imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki mu je bilo vozniško dovoljenje začasno odvzeto po zakonu, ki ureja prekrške, če vloži predlog za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja pred pravnomočnim zaključkom postopka o prekršku, ter
- imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki se prostovoljno udeleži kontrolnega zdravstvenega pregleda enkrat v dveh letih od tedaj, ko je prvič kaznovan zaradi prekrška vožnje pod vplivom alkohola, če je bilo ugotovljeno, da je imel v organizmu več kot 0,80 grama do vključno 1,1 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,38 miligrama do vključno 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka,

opraviti kontrolni zdravstveni pregled pri pooblaščenem izvajalcu zdravstvene dejavnosti, na območju katerega ima stalno oziroma začasno prebivališče. Kontrolne zdravstvene preglede po zakonu torej opravljajo le pooblašчени izvajalci zdravstvene dejavnosti, pri čemer velja opozoriti, da je slednjih le malo več kot 10 za celo državo (nekateri sicer izvajajo preglede na več lokacijah). Predlagatelji tega zakona se strinjamo s tem, da je temeljni pogoj za udeležbo voznikov motornih vozil v cestnem prometu njihova telesna in duševna zmožnost za vožnjo motornega vozila, pooblaščen izvajalec zdravstvene dejavnosti pa mora presoditi ali neka oseba izpolnjuje minimalne določene zdravstvene pogoje za varno udeležbo v cestnem prometu. Postavlja pa se nam vprašanje ali je veljavna zakonska ureditev primerna ter sorazmerna glede na zasledovani cilj. Še posebej, če se zavedamo, da omenjeni izvajalci po nekaterih podatkih letno v Republiki Sloveniji opravijo od 8.000 do 9.000 kontrolnih zdravstvenih pregledov. Pri tem se je treba zavedati, da omenjeni pooblašчени izvajalci opravljajo tudi druge zdravstvene storitve. Zato so pri nekaterih že čakalne vrste. Tudi v prekrškovnih postopkih vrnitve začasno odvzetega vozniškega dovoljenja in odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja pristojna sodišča ugotavljajo, da čakalne dobe pri pooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti za opravo kontrolnega zdravstvenega pregleda, na nekaterih območjih v (zlasti na večjih območjih, kjer je število storilcev prekrškov več), presegajo dva meseca, prav tako pa se kadrovske kapacitete pri pooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti ne povečujejo. To posledično pomeni, da se podaljšujejo postopki, v katerih sodišče odloča o vrnitvi začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, saj je pogoj za vrnitev začasno odvzetega vozniškega

dovoljenja oziroma odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja predložitev zdravniškega spričevala o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu. Tako v postopku začasnega odvzema vozniškega dovoljenja kot tudi odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja mora sodišče o predlogu za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma predlogu o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja odločiti v zelo kratkih rokih.

Z vidika varnosti v cestnem prometu je za resocializacijo storilca prekrška poleg represivnega ukrepa zelo pomembna tudi alternativna oblika kaznovanja, saj tovrstna sankcija v praksi dosega bistveno boljše, predvsem pa dolgoročne rezultate. V splošnem tudi velja, da na ljudi bolj vplivajo sankcije, ki jih dojemajo kot pravične, kar se kaže tudi v primeru odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Slednje je povzeto tudi v Raziskavi dejavnikov, ki vplivajo na varnost cestnega prometa v Republiki Sloveniji, ki jo je junija 2018 opravil Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Poleg tega pa velja omeniti tudi, da so se nekateri posamezniki glede na omenjene čakalne vrste znašli v nezavidljivem položaju, še posebej če je zmožnost lastne uporabe vozil oz. veljavnost vozniškega dovoljenja pomembna za njihovo existenco. Soočeni smo celo s tem, da so zaradi te nesorazmerne oz. nerazumne določbe posamezniki prisiljeni spreminjati bivališče, da bi si zagotovili pravočasni zdravniški pregled in s tem pridobitev zdravniškega spričevala. Zato bi bilo smiselno krajevno pristojnost odpraviti.

V povezavi s kontrolnimi zdravstvenimi pregledi pa velja razmisliti tudi o spričevalu, ki se pridobi na podlagi opravljenega kontrolnega pregleda. Ker se slednjega lahko uporabi le za en namen, in sicer tistega, za katerega je bilo izdano, se postavlja vprašanje smiselnosti roka njegove veljavnosti, saj morebiten potek v kasnejših postopkih predstavlja zgolj težave za pridobitelja. Rok veljavnosti zdravniškega spričevala namreč ni pomemben, temveč je pomembna le telesna in duševna zmožnost za vožnjo motornega vozila, ki izhaja iz vsebine izdanega zdravniškega spričevala.

Kar se tiče izvedeniških mnenj, pa bi predlagatelji radi opozorili, da o odvzemu vozniškega dovoljenja odloči upravni organ z upravno odločbo po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku (63. in 12. člen Zakona o voznikih), pri čemer mora biti le ta obrazložena, obrazložitev pa mora vsebovati odločilne razloge in dokazno oceno, v katero mora biti vključena tudi ocena izvedeniškega mnenja (214. člena Zakona o splošnem upravnem postopku). Samo kadar je odločba obrazložena jo je mogoče preizkusiti in s tem zagotoviti stranki učinkovito pravno sredstvo. V primeru ugotavljanja telesne in duševne zmožnosti za vožnjo motornega vozila lahko izvedeniško mnenje predstavlja le zdravniško spričevalo o opravljenem zdravstvenem pregledu pred posebno zdravstveno komisijo z obrazloženim mnenjem, zato bi bilo treba slednje dopolniti z obrazloženim mnenjem.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

S predlagano novelo zakona se ne posega v osnovne cilje in načela ter osnovne sistemske rešitve veljavnega Zakona o voznikih.

2.1. Cilji

Temeljni cilj veljavnega zakona je, da se prostovoljnim gasilskim enotam omogoči, da so s svojo operativno pripravljenostjo sposobne 24 ur na dan in vse dni v tednu ukrepati v primeru nesreč na teritoriju Republike Slovenije. S predlaganimi dopolnitvami zakona bi prostovoljnim gasilskim društvom (PGD) pomagali pri zagotavljanju operativne pripravljenosti, saj PGD stežka zagotavljajo zadostno število voznikov z vozniškim dovoljenjem kategorije C1 med svojimi člani, poleg tega pa je njihova službena odsotnost, ker gre večinoma za poklicne voznike, pogosta, kar krni operativno sposobnost posameznih

gasilskih enot. Da ne omenjamo pomemben prihranek finančnih sredstev, ki jih PGD zaradi omenjenih razlogov namenjajo za usposabljanje svojih drugih članov za pridobitev vozniškega dovoljenja kategorije C1.

Predlagana novela ZVoz med izjeme (poleg manjših gasilskih vozil) predlaga uvrstitev tudi drugih vozil s prednostjo, kot so:

- reševalna in specialna vozila za izvajanje nujne medicinske pomoči (NMP), ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe. Večina na trgu dostopnih reševalnih vozil, ki ustrezajo predpisanemu standardu SIST EN 1789, presega največjo dovoljeno maso 3.500 kg. Predlagana novela voznikom (zdravstvenim reševalcem) omogoča, da lahko, ob izpolnjevanju določenih pogojev in opravljenem ustreznem usposabljanju, na podlagi že pridobljenega vozniškega dovoljenja kategorije B, vozijo intervencijsko vozilo do največje dovoljene mase 5.000 kg;
- enaka možnost se predlaga tudi za voznike intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za izvedbo nujnih nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja oziroma za preprečitev nastanka velike materialne škode, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg.

S predlagano novelo zakona predlagamo, da se osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B in ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj šest mesecev, izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE. S traktorjem, ki ima okrog 5.000 kg, lahko vlečemo enega ali več traktorskih priključkov, ki imajo skupaj lahko celo do 15.000 kg. Nekateri traktorji dosegajo hitrost 70 km/h, kar je skoraj enako hitrostim, ki jih dosegajo vozila kategorije BE. Predlagatelji novele zakona ocenjujemo, da bo predlagana rešitev omogočila lažje delo in opravljanje prevozov vozil, sestavljenih iz vlečnega vozila kategorije B, ki mu je dodano priklopno vozilo, pri čemer največja dovoljena masa priklopnega vozila ne presega 3.500 kg. (62. člen veljavnega zakona).

Eden od ciljev je povezan tudi z varnostjo cestnega prometa, ki ga je moč doseči predvsem z vzgojo in usposabljanjem kandidatov in voznikov ter resocializacijo povratnikov prometnih kršitev z ukrepi, ki vplivajo na njihovo resocializacijo. Na zmanjšanje števila prometnih nesreč lahko zakonodaja vpliva predvsem z ukrepi, ki vplivajo na resocializacijo povratnikov prometnih kršitev, in sicer s takšnimi ukrepi, ki povratnike spodbujajo k pozitivni spremembi stališč do prometne varnosti in vozniške kulture. Zato tudi novela zakona za tiste kršitelje, ki jim je v postopku izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja ne spreminja določb glede obvezne udeležbe na kontrolnem zdravstvenem pregledu in program dodatnega usposabljanja za varno vožnjo oziroma udeležbo rehabilitacijskih programov, katerega cilj je med drugimi voznikom vzbuditi zavest o nevarnostih vožnje ter spodbuditi zavedanje o pomembnosti upoštevanja različnih vrst udeležencev v cestnem prometu. Ena od sprememb je vezana na administrativno določanje območij oz. pooblaščenih izvajalcev kontrolnih zdravstvenih pregledov, saj se je pokazalo, da čakalne dobe pri pooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti za opravo kontrolnega zdravstvenega pregleda, na nekaterih območjih v (zlasti na večjih območjih, kjer je število storilcev prekrškov več), presegajo dva meseca. To posledično pomeni, da se podaljšujejo postopki, v katerih sodišče odloča o vrnitvi začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja.

Poleg tega pa se še nekatere določbe veljavnega zakona, ki so povezane s kontrolnimi zdravstvenimi pregledi in zdravniškimi spričevali, prilagajajo sodni praksi, odpravljajo pa se tudi nekatere druge administrativne ovire.

2.2 Načela

S predlogom zakona se ne posega v obstoječa temeljna načela veljavnega zakona. Glede na postavljene cilje se je pri pripravi tega predloga zakona sledilo predvsem naslednjim načelom oziroma usmeritvam, in sicer zagotavljanju načina organiziranja in izvajanja javne gasilske službe v lokalnih skupnostih, s katerim bo prostovoljno gasilstvo, ki ima preko 140-letno tradicijo, kot osrednja sila na področju zaščite, reševanja in pomoči lahko v celoti razvilo svojo operativno pripravljenost in s tem zagotovilo občanom primerno varnost, kar pa brez ureditve statusa prostovoljnega gasilca oziroma zagotavljanja določenih izjem zanj ni mogoče. Predlog zakona med izjeme skladno z Direktivo 2006/126/ES o vozniških dovoljenjih (prenovitev) poleg manjših gasilskih vozil) predlaga uvrstitev tudi drugih vozil s prednostjo.

S predlagano novelo zakona predlagamo tudi, da se osebi, se osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B in ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj šest mesecev, izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE.

Glede na postavljene cilje se je pri pripravi tega predloga zakona sledilo tudi načelu odprave čakalnih vrst pri pooblaščenih izvajalcih in s tem skrajševanja postopkov na sodiščih.

Predlagane rešitve pa sledijo tudi sodni praksi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in Upravnega sodišča Republike Slovenije ter odpravljajo nekatere administrativne obremenitve in odpravljajo nekatere nejasnosti pri opravljanju dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike.

2.3 Poglavitne rešitve

Z dopolnitvijo veljavnega zakona se predlagajo izjeme pri vožnji manjših gasilskih vozil, ki bodo prostovoljnimi gasilskimi enotam omogočile, da so s svojo operativno pripravljenostjo sposobne 24 ur na dan in vse dni v tednu ukrepati v primeru nesreč na teritoriju Republike Slovenije. Predlagane spremembe sledijo primerljivim zakonskim rešitvam, kot jih za vožnjo gasilskih vozil predpisujeta Zvezna Republika Nemčija in Republika Avstrija. Zato se za vožnjo manjših gasilskih vozil kategorije C1, katerih največja dovoljena masa vozila presega 3.500 kg in ne presega 5.500 kg ter so zasnovana in izdelana za prevoz največ 8 potnikov poleg voznika ter manjših gasilskih vozil kategorije B, kadar jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik in največja skupna masa take skupine vozil presega 3.500 kg, a ne presega 4.250 kg, dopušča izjema. Način in pogoje za usposabljanje in vožnjo manjših gasilskih vozil, obrazec potrdila o usposobljenosti ter postopek za izdajo, podaljšanje veljavnosti, nadomestitev in zamenjavo, organ, pristojen za izdajo potrdila o usposobljenosti in vzpostavitev ter način vodenja evidence bo določil minister, pristojen za obrambo, ki je pristojen tudi za zaščito in reševanje, torej za javno gasilsko službo. Teoretično in praktično usposabljanje za gasilce za pridobitev potrdila bo izvajala vojska v sodelovanju z gasilsko šolo. Pristojni minister bo tako lahko primerljivo Avstriji in Nemčiji določil, da manjša gasilska vozila kategorije C1 in manjša gasilska vozila kategorije B, ki jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik, lahko vozijo tudi gasilci z vozniškim dovoljenjem kategorije B, ki so pridobili dovoljenje za vožnjo teh vozil po uspešno opravljenem teoretičnem in praktičnem usposabljanju. Izjema bo seveda veljala zgolj za območje Republike Slovenije, razen če ta ne bo sklenila bilateralnih dogovorov z državami, kjer veljajo podobne izjeme (Avstrija, Nemčija).

Predlagana novela ZVoz med izjeme (poleg manjših gasilskih vozil) predlaga uvrstitev tudi drugih vozil s prednostjo, kot so:

- reševalna in specialna vozila za izvajanje nujne medicinske pomoči (NMP), ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe. Večina na trgu

dostopnih reševalnih vozil, ki ustrezajo predpisanemu standardu SIST EN 1789, presega največjo dovoljeno maso 3.500 kg. Predlagana novela voznikom (zdravstvenim reševalcem) omogoča, da lahko, ob izpolnjevanju določenih pogojev in opravljenem ustreznem usposabljanju, na podlagi že pridobljenega vozniškega dovoljenja kategorije B, vozijo intervencijsko vozilo do največje dovoljene mase 5.000 kg;

- enaka možnost se predlaga tudi za voznike intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za izvedbo nujnih nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja oziroma za preprečitev nastanka velike materialne škode, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg.

S predlagano novelo zakona predlagamo, da se osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B in ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj šest mesecev, izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE.

Dopolnjujejo se tudi določbe 28. člena veljavnega zakona, ki določajo opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike. Odpravljajo se nekatere nejasnosti glede ponovnega vpisa šole vožnje v register šol vožnje zaradi ugotovljenih težjih kršitev pri izvajanju dejavnosti.

Skladno z navedenim v oceni stanja in razlogi za sprejem predloga zakona se predlaga črtanje krajevne pristojnosti za opravo kontrolnih zdravstvenih pregledov za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja, odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ponovno pridobitev vozniškega dovoljenja ter izbris določenega števila kazenskih točk. Predlaga se tudi črtanje določbe o veljavnosti zdravniškega spričevala. Poleg tega se določba prvega in drugega odstavka 90. člena dopolnjuje z določbo, da posebna zdravstvena komisija po opravljenem zdravstvenem pregledu izda zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imenika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil, z obrazloženim mnenjem.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun. Dodatnih sredstev za izvajanje predloga zakona ni treba zagotoviti.

Sprejem predlaganega zakona ne bo imel posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe dodatnih proračunskih sredstev v letu 2019.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost ureditve pravnemu redu Evropske unije

Predlog zakona ni v nasprotju s pravnim redom Evropske unije.

Področje voznikov je na ravni EU urejeno z Direktivo 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o voznških dovoljenjih (prenovitev), ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena na podlagi uveljavitve Zakona o varnosti cestnega prometa v letu 2008. Z razdelitvijo vsebin Zakona o varnosti cestnega prometa na štiri področne zakone (Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o cestah) je področje voznikov urejeno v Zakonu o voznikih.

Direktiva 2006/126/ES v 1. členu določa, da države članice v skladu z določbami direktive uvedejo nacionalno voznško dovoljenje, ki temelji na vzorcu Skupnosti, določenem v Prilogi I. Z voznškim dovoljenjem iz 1. člena direktive pa se dovoli vožnja vozil na motorni pogon, ki spadajo v kategorijo, in sicer:

Kategorija B:

Motorna vozila z največjo dovoljeno maso, ki ni večja od 3.500 kg, zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika; motorna vozila v tej kategoriji se lahko kombinirajo s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa ne presega 750 kg. Brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil se lahko motorna vozila v tej kategoriji kombinirajo s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, pod pogojem da največja dovoljena masa takšne kombinacije ne presega 4.250 kg. V primeru, da takšna kombinacija presega 3.500 kg, države članice v skladu z določbami Priloge V zahtevajo, da se lahko tako kombinacijo vozi le po:

- končanem usposabljanju ali
- opravljenem preizkusu spretnosti in ravnanja.

Države članice lahko zahtevajo tudi tako usposabljanje in hkrati opravljen preizkus spretnosti in ravnanja.

Države članice označijo pravico do vožnje take kombinacije na voznškem dovoljenju z ustrezno kodo Skupnosti.

Najnižja starost za kategorijo B je 18 let.

Kategorija BE:

- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacija vozil, sestavljena iz vlečnega vozila kategorije B in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika ne presega 3.500 kg;
- najnižja starost za kategorijo BE je 18 let.

Kategorija C1:

motorna vozila, ki ne spadajo v kategoriji D1 ali D in katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg, vendar je manjša od 7.500 kg, ter ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika; motorna vozila v tej kategoriji se lahko kombinirajo s priklopnikom z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 750 kg.

Kategorija C1E:

- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije C1 in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg, pod pogojem, da dovoljena masa kombinacije ne presega 12.000 kg;
- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz

vlečnega vozila kategorije B in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 3.500 kg, pod pogojem, da dovoljena masa kombinacije ne presega 12.000 kg;

— najnižja starost za kategoriji C1 in C1E je 18 let, brez poseganja v določbe o vožnji takšnih vozil iz Direktive 2003/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2003 o temeljnih kvalifikacijah in rednem usposabljanju voznikov nekaterih cestnih vozil za prevoz blaga ali potnikov.

Kategorija C:

motorna vozila, ki ne spadajo v kategoriji D1 ali D in katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg ter ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika; motorna vozila v tej kategoriji se lahko kombinirajo s priklopnikom z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 750 kg.

Kategorija CE:

— brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije C in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg;

— najnižja starost za kategoriji C1 in CE je 21 let, brez poseganja v določbe o vožnji takšnih vozil iz Direktive 2003/59/ES.

Kategorija D1:

motorna vozila, ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ 16 potnikov poleg voznika ter katerih največja dolžina ne presega 8 m; motorna vozila v tej kategoriji se lahko kombinirajo s priklopnikom z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 750 kg.

Kategorija D1E:

— brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije D1 in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg;

— najnižja starost za kategoriji D1 in D1E je 21 let, brez poseganja v določbe o vožnji takšnih vozil iz Direktive 2003/59/ES.

Kategorija D:

motorna vozila, ki so zasnovana in izdelana za prevoz več kot osem potnikov poleg voznika, in motorna vozila, za katere velja vozniško dovoljenje za kategorijo D, se lahko kombinirajo s priklopnikom z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 750 kg.

Kategorija DE:

— brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije D in priklopnika, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg;

— najnižja starost za kategoriji D in DE je 24 let, brez poseganja v določbe o vožnji takšnih vozil iz Direktive 2003/59/ES.

Določbe direktive 2006/126/ES ne dopuščajo, da bi lahko oseba:

- motorna vozila kategorije C - motorna vozila, ki ne spadajo v kategoriji D1 ali D in katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg ter ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ

osem potnikov poleg voznika (motorna vozila v tej kategoriji se lahko kombinirajo s priklopnikom z največjo dovoljeno maso, ki ne presega 750 kg) - vozila z vozniškim dovoljenjem B kategorije ter

- motorna vozila kategorije B s kodo skupnosti "96" - motorna vozila v kategoriji B kombinirana s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, pod pogojem da največja dovoljena masa takšne kombinacije ne presega 4.250 kg - vozila z vozniškim dovoljenjem B kategorije.

Skladno z določbo 4. člena direktive 2006/126/ES lahko države članice le zvišajo ali znižajo najnižjo starost za izdajo vozniškega dovoljenje.

Države članice lahko znižajo najnižjo starost za kategorijo C do 18 let in za kategorijo D do 21 let v zvezi z:

(a) vozili, ki jih uporabljajo gasilske službe, in vozili, ki se uporabljajo za vzdrževanje javnega reda in miru;

(b) vozili, ki se uporabljajo za preskuse na cesti za namen popravil ali vzdrževanja.

Države članice pa lahko iz uporabe te direktive izključijo vozila, ki jih uporabljajo oborožene sile in civilna zaščita oz. vozila pod njihovim nadzorom. Vožnjo gasilskih vozil na območju Republike Slovenije je torej na podlagi Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih možno urediti na način, uveljavljen v omenjenih državah v primerjalnem pregledu: to je na podlagi posebnega dovoljenja oziroma potrdila o usposobljenosti za vožnjo gasilskih vozil za potrebe zaščite in reševanja. Dovoljenje oziroma potrdilo za vožnjo določenih kategorij gasilskih vozil se torej lahko pridobi na podlagi končanega usposabljanja in se ga lahko uporablja le na ozemlju države, ki je dovoljenje izdala. Izdaja posebnega dovoljenja oziroma potrdila sodi v pristojnost državnega organa, ki je zadolžen za civilno zaščito oziroma zaščito in reševanje na ozemlju države.

Predlagana novela ZVoz med izjeme (poleg manjših gasilskih vozil) predlaga uvrstitev tudi drugih vozil s prednostjo, kot so:

- reševalna in specialna vozila za izvajanje nujne medicinske pomoči (NMP), ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe. Večina na trgu dostopnih reševalnih vozil, ki ustrezajo predpisanemu standardu SIST EN 1789, presega največjo maso 3.500 kg. Predlagana novela voznikom (zdravstvenim reševalcem) omogoča, da lahko, ob izpolnjevanju določenih pogojev in opravljenem ustreznem usposabljanju, na podlagi že pridobljenega vozniškega dovoljenja kategorije B, vozijo intervencijsko vozilo do največje dovoljene mase 4.750 kg ali več;

- enaka možnost se predlaga tudi za voznike intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za izvedbo nujnih nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja oziroma za preprečitev nastanka velike materialne škode, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Nemčija in Avstrija

Z namenom ohranitve operativne zmogljivosti prostovoljnih gasilcev, reševalnih služb, organizacije tehnične pomoči in civilne zaščite v Zvezni Republiki Nemčiji leta 2009 sprejeli zakon, s katerim se uvajajo izjeme od navedene direktive, in sicer zakon članom omenjenih organizacij omogoča, da lahko vozijo vozila, ki jih uporabljajo te organizacije, z vozniškim dovoljenjem kategorije B in sicer do najvišje dovoljene mase 7,5 ton na podlagi posebnega usposabljanja, pri čemer morajo gasilci opraviti interno usposabljanje za licenco "majhne gasilske brigade" za vozila do 4,75 tone in praktičnega preskusa za vozila do 7,5 tone. Temu zgledu so sledili tudi v Republiki Avstriji in leta 2010 sprejeli zakon, ki gasilcem z

vozniškim dovoljenjem kategorije B po usposabljanju omogoča, da vozijo vozila z največjo dovoljeno maso do 5,5 ton. Ker omenjene izjeme veljajo le v Nemčiji in Avstriji, se slednjim onemogoča vožnja na območju drugih držav članic, saj bi vozili brez veljavnega voznškega dovoljenja kategorije C1 kot to določa navedena direktiva oz. nacionalni predpisi držav, ki izjem ne poznajo. Zato sta Republika Nemčija in Avstrija leta 2013 sklenili sporazum, s katerim sta priznali izjeme za čezmejna potovanja gasilcev.

Hrvaška

Hrvaška zgoraj navedenih izjem za gasilce ni uvedla. Omenjeno direktivo je uporabil v 4. členu, ki dopušča možnost, da države članice zvišajo ali znižajo najnižjo starost za izdajo voznškega dovoljenja nekaterih kategorij. Hrvaška se je odločila, da bo uvedla izjeme za kategorije C in D in sicer določa izjemno najnižjo starost za vožnjo vozila za kategorija C pri 18-ih letih, D kategorijo pa pri 21-ih letih za vozila, ki jih uporabljajo policija, gasilci in za vozila, ki izvajajo cestne preizkuse za popravilo in vzdrževanje. Vozniško dovoljenje v teh primerih velja samo na ozemlju Republike Hrvaške, dokler voznik ne doseže najnižje starosti. Slovenija se za slednje izjeme ni odločila v tako širokem obsegu kot Hrvaška; starost za kategorije C in CE je najmanj 18 let, in sicer za voznika ki je je zaposlen v Slovenski vojski in na cesti vozi vojaško vozilo.

Velika Britanija

Ukrepi v zvezi z ukinitvijo voznškega dovoljenja so povezani z določenimi prekrški. Sodišča o sodbah, ki so povezana z alkoholom, obveščajo organ, ki je pristojen za izdajo voznških dovoljenj. Organ od storilcev tovrstnih prekrškov oziroma visoko tveganih storilcev, ki imajo težave z uporabo alkohola, za obnovo oz. ponovno pridobitev dovoljenja zahteva neodvisen zdravniški pregled oz. oceno, vključuje izpolnjen vprašalnik, ti. CDT test oziroma laboratorijsko ugotavljanje prekomernega pitja alkohola in še nekatere druge teste. Dovoljenje se takšnemu posamezniku obnovi oz. ga ponovni pridobi za krajše obdobje

Finska

Ukrepi v zvezi z ukinitvijo voznškega dovoljenja so povezani z določenimi prekrški. Imetnikom začasnega («short-term») voznškega dovoljenja (prva izdaja voznškega dovoljenja kategorije B) je prepovedana vožnja, če so spoznani za krive prekrškov trikrat v dveh letih ali dvakrat v enem letu. Naslednje voznško dovoljenje je izdano ponovno kot začasno, policija pa lahko odredi osebi, da opravi izpit (teoretični in praktični del voznškega izpita) z namenom, da si pridobi dovoljenje. Soglasje policije je potrebno, da se oseba sme prijaviti na izpit. Za izdajo soglasja policije je potrebno priložiti tudi zdravniško spričevalo..

Madžarska

Ponovno opravljanje voznškega izpita, ki je obvezno po ukinitvi voznškega dovoljenja v Sloveniji, je nadomeščeno z nujnostjo udeležbe na rehabilitacijskih programih ali z nujnostjo opravljanja posebnih medicinsko-psiholoških pregledov.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o voznikih (Uradni list RS, št. 85/16, 67/17 in 21/18 - ZNOrg) se v 18. členu doda novi drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Minister, pristojen za obrambo, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje ter z ministrom, pristojnim za promet, podrobneje določi:

- program in način usposabljanja ter način preverjanja usposobljenosti za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in specialnih vozil za izvajanje nujne medicinske pomoči, ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe, (v nadaljnjem besedilu: reševalna vozila), posebej označenih intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne javne reševalne službe in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči (v nadaljnjem besedilu: intervencijska vozila civilne zaščite),
- pogoje za izvajanje usposabljanja,
- obrazec potrdila o usposobljenosti za vožnjo,
- vzpostavitev ter način vodenja evidence o opravljenem programu usposabljanja in preverjanju usposobljenosti ter izdanih potrdilih o usposobljenosti za vožnjo.«.

2. člen

Za 20. členom se doda novi 20.a člen, ki se glasi:

»20.a člen

(strokovni nadzor ministrstva, pristojnega za obrambo)

Strokovni nadzor nad vsebino, obsegom, strokovnostjo in kakovostjo izvajanja usposabljanja za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite, opravlja ministrstvo, pristojno za obrambo. Pri nadzoru se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na strokovni nadzor.«.

3. člen

Za 23. členom se doda nov 23.a člen, ki se glasi:

»23.a člen

(pooblastila inšpektorata, pristojnega za obrambo)

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ki se nanašajo na usposabljanje za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite, opravlja inšpektorat, pristojen za obrambo. Pri nadzoru se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki se nanašajo na inšpekcijski nadzor.«.

4. člen

V 28. členu se v sedmem odstavku besedi »neizvajanja usposabljanja« nadomestita z besedilom »ugotovljenih težjih nepravilnosti«.

Za sedmim odstavkom se doda novi osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Če je šola vožnje izbrisana iz registra šol vožnje zaradi ugotovljenih težjih nepravilnosti v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, se sme strokovni vodja šole vožnje, ki je bil zaposlen v izbrisani šoli vožnje, zaposliti v drugi šoli vožnje kot strokovni vodja šole vožnje šele po preteku enega leta, šteto od izbrisa šole vožnje iz registra šol vožnje.«.

5. člen

Za 58. členom se doda novi 58.a člen, ki se glasi:

»58.a člen

(vožnja manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite)

(1) Za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih in intervencijskih vozil civilne zaščite se ne uporabljajo določbe tega zakona o veljavnem vozniškem dovoljenju za vožnjo vozil tiste oziroma tistih kategorij, v katere spada vozilo ali skupina vozil, ki jo vozi. Ta vozila lahko pri opravljanju ali v zvezi z namenom opravljanja operativnih in drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči vozijo vozniki, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje kategorije B in veljavno potrdilo o usposobljenosti za vožnjo teh vozil. Vozniki morajo imeti pri sebi med vožnjo teh vozil veljavno vozniško dovoljenje kategorije B in veljavno potrdilo o usposobljenosti za vožnjo, ki ju morajo pokazati na zahtevo pooblaščenih uradnih oseb.

(2) Manjša gasilska vozila so motorna vozila kategorije C1, ki so po namenu uporabe namenjena izvajanju operativnih nalog gasilstva in katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg in ne presega 5.500 kg ter so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika in motorna vozila kategorije B, kadar jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik in največja dovoljena masa take skupine vozil presega 3.500 kg, a ne presega 4.250 kg.

(3) Reševalna vozila so motorna vozila kategorije C1, ki so po namenu uporabe namenjena izvajanju nujnih prevozov pacientov in nujnim intervencijam z zdravnikom, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg in ne presega 5.000 kg ter so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika in motorna vozila kategorije B, kadar jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik in največja dovoljena masa take skupine vozil presega 3.500 kg, a ne presega 4.250 kg.

(4) Intervencijska vozila civilne zaščite so motorna vozila kategorije C1, ki so po namenu uporabe namenjena izvajanju operativnih nalog zaščite, reševanja in pomoči, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg in ne presega 5.000 kg ter so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika in motorna vozila kategorije B, kadar jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik in največja dovoljena masa take skupine vozil presega 3.500 kg, a ne presega 4.250 kg.

(5) Potrdilo o usposobljenosti za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih in intervencijskih vozil civilne zaščite izdaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Potrdilo o usposobljenosti začne veljati z dnem izdaje.

(6) Potrdilo o usposobljenosti za vožnjo se izda:

(a) operativnemu gasilcu, ki ni voznik začetnik, z vozniškim dovoljenjem kategorije B, ki je uspešno opravil program usposabljanja in preverjanje usposobljenosti za vožnjo manjših gasilskih vozil in ki z veljavnim zdravniškim spričevalom dokaže, da je telesno in duševno zmožen voziti motorno vozilo, kar izkaže z veljavnim kategorije C1 ter ki priloži s strani poveljnika prostovoljne gasilske enote potrjen evidenčni list iz evidence o prostovoljnih gasilskih enotah in o prostovoljnih gasilcih ali potrdilo delodajalca, da je poklicni gasilec;

(b) članu mobilne enote nujne medicinske pomoči ali pripadniku Slovenske vojske ali osebi, ki deluje v sestavi vojaške zdravstvene enote in izvaja zdravstveno oskrbo pripadnikov Slovenske vojske, dejavnosti s področja veterinarske medicine in preventivnega zdravstvenega varstva z laboratorijsko diagnostiko kužnih bolezni ter naloge za potrebe biološke, kemijske ali radiološke obrambe, ki ni voznik začetnik, z vozniškim dovoljenjem kategorije B, ki je uspešno opravil program usposabljanja in preverjanje usposobljenosti za vožnjo reševalnih vozil in ki z veljavnim zdravniškim spričevalom dokaže, da je telesno in duševno zmožen voziti motorno vozilo kategorije C1 ter ki priloži potrdilo delodajalca oziroma izvajalca zdravstvene dejavnosti, ki opravlja javno zdravstveno službo ali Slovenske vojske, da opravlja službo nujne medicinske pomoči ali izvaja zdravstveno oskrbo pripadnikov Slovenske vojske;

(c) pripadniku enote, službe in druge operativne sestave civilne zaščite gorske, jamarske, za reševanje iz vode in na vodi ter mobilne enote z ekološkim laboratorijem, ki ni voznik začetnik, z vozniškim dovoljenjem kategorije B, ki je uspešno opravil program usposabljanja in preverjanje usposobljenosti in ki z veljavnim zdravniškim spričevalom dokaže, da je telesno in duševno zmožen voziti motorno vozilo kategorije C1 ter ki je vpisan v evidenco pripadnikov civilne zaščite.

(7) Potrdilo o usposobljenosti za vožnjo se izda z veljavnostjo petih let. Potrdilo o usposobljenosti se po poteku veljavnosti podaljša, če imetnik potrdila predloži zdravniško spričevalo, da je telesno in duševno zmožen za vožnjo motornih vozil kategorije C1 in potrdilo prostovoljnega gasilskega društva, poklicne gasilske enote, izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki opravljajo javno zdravstveno službo, Slovenske vojske, da opravljajo operativne naloge gasilstva ali službo nujne medicinske pomoči ali vojaško zdravstveno službo in osebno izkaznico pripadnika civilne zaščite.

(8) Program usposabljanja in preverjanje usposobljenosti voznikov za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite izvaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje lahko za izvajanje programa usposabljanja ali dela programa ali preverjanje usposobljenosti za vožnjo pooblasti tudi na javnem razpisu izbrano pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika, če ta izpolnjuje pogoje glede poslovnih prostorov, vadbene proge, predpisane opreme, naprav ter kadrov, podrobneje določene v podzakonskem predpisu, izdanem na podlagi tega zakona, pri čemer mora ta izpolnjevati pogoje ves čas trajanja pooblastila.

(9) Program usposabljanja voznikov za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite mora biti primerljiv s programom usposabljanja za pridobitev vozniškega dovoljenja kategorije C1.

(10) Evidenco o opravljenem programu usposabljanja in preverjanju usposobljenosti ter izdanih potrdilih o usposobljenosti za vožnjo vodi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Inšpektorat, pristojen za obrambo, in policija imata v zvezi z izvajanjem svojih zakonsko določenih nalog in sicer inšpektorat pri inšpekcijskem nadzoru nad izvajanjem programa usposabljanja in preverjanjem usposobljenosti voznikov ter policija pri urejanju prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za

javni promet, pravico obdelovati podatke o imetnikih potrdil o usposobljenosti za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil civilne zaščite.

(11) Evidenca o opravljenem programu usposabljanja in preverjanju usposobljenosti ter izdanih potrdilih o usposobljenosti za vožnjo vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. EMŠO,
3. kraj rojstva,
4. stalno oziroma začasno prebivališče,
5. podatke o usposabljanju in preverjanju usposobljenosti,
6. kategorijo vozila iz 58.a člena zakona, za katero je oseba opravila usposabljanje in preverjanje usposobljenosti,
7. datum izdaje in številko potrdila o usposobljenosti za vožnjo ter datum podaljšanja,
8. zdravniško spričevalo za vožnjo motornih vozil kategorije C1 in priložene listine iz a in b točke šestega odstavka tega člena.«.

6. člen

V 60. členu se doda novi peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B in ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj 6 mesecev, se izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE.«.

Sedanji peti do dvanajsti odstavek postanejo šesti do trinajsti odstavek.

7. člen

V 85. členu se peti odstavek črta.

8. člen

V 89. členu se četrti odstavek črta.

9. člen

V prvem odstavku 90. člena se v prvem stavku besedilo »zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imenika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil« nadomesti z besedilom »zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imenika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil, z obrazloženim mnenjem« ter v drugem stavku za besedo »spričevala« doda besedilo »z obrazloženim mnenjem«.

V drugem odstavku se beseda »Mnenje« nadomesti z besedilom »Zdravniško spričevalo z obrazloženim mnenjem«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

10. člen

Minister, pristojen za obrambo, izda predpise iz drugega odstavka 18. člena zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje vzpostavi evidenco iz 58.a člena zakona v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

11. člen

V Zakonu o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17 in 3/18 – odl. US)) se v 102. členu v prvem odstavku črta druga alineja.

12. člen

Določba osmega odstavka 58.a člena zakona se začne uporabljati v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

13. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Z dopolnitvijo veljavnega zakona se tako kot v prejšnjem mandatu oziroma omenjeni noveli ZVoz-1B predlagajo izjeme pri vožnji manjših gasilskih vozil. Slednje izjeme bodo operativnim gasilcem omogočile, da so s svojo operativno pripravljenostjo sposobni 24 ur na dan in vse dni v tednu ukrepati v primeru nesreč na teritoriju Republike Slovenije. Predlagane spremembe sledijo primerljivim zakonskim rešitvam, kot jih za vožnjo gasilskih vozil predpisujeta Zvezna Republika Nemčija in Republika Avstrija. Zato se za vožnjo manjših gasilskih vozil kategorije C1, katerih največja dovoljena masa vozila presega 3.500 kg in ne presega 5.500 kg ter so zasnovane in izdelane za prevoz največ 8 potnikov poleg voznika, ter gasilskih manjših vozil kategorije B, kadar jim je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklopnik in največja dovoljena masa take skupine vozil presega 3.500 kg, a ne presega 4.250 kg, dopušča izjema.

Pričujoča novela na predlog vlade med izjeme poleg manjših gasilskih vozil uvršča tudi reševalna za izvajanje nujne medicinske pomoči, intervencijska vozila civilne zaščite, oziroma gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija. Kot že omenjeno, Direktiva 2006/126/ES o voznških dovoljenjih v 4. členu določa, da države članice Evropske unije lahko iz uporabe navedene direktive izključijo vozila, ki jih uporabljajo oborožene sile in civilna zaščita oziroma vozila pod njihovim nadzorom. Glede na možnost, ki jo daje direktiva, bi bilo med izjeme (poleg manjših gasilskih vozil) smiselno uvrstiti tudi druga vozila s prednostjo kot so:

- reševalna vozila, ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe za izvajanje nujne medicinske pomoči (NMP) in vojaške zdravstvene službe. Večina na trgu dostopnih reševalnih vozil, ki ustrezajo predpisanemu standardu SIST EN 1789, presega največjo dovoljeno maso 3.500 kg. Zato bilo potrebno tudi tem voznikom omogočiti, da lahko, ob izpolnjevanju določenih pogojev in opravljenem ustreznem usposabljanju, na podlagi že pridobljenega voznškega dovoljenja kategorije B, vozijo intervencijsko vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg in ne presega 5.000 kg;
- intervencijska vozila civilne zaščite oziroma gorske, jamarske ter podvodne reševalne službe na ravni države in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za izvedbo nujnih nalog, potrebnih za reševanje življenja ali premoženja oziroma za preprečitev nastanka velike materialne škode, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg in ne presega 5.000 kg.

Minister, pristojen za obrambo, bo tako v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje ter v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, podrobneje določil: program in način usposabljanja ter način preverjanja usposobljenosti za vožnjo naslednjih kategorij vozil in sicer manjših gasilskih vozil, za vožnjo reševalnih vozil in specialnih vozil za izvajanje nujne medicinske pomoči, ki se uporabljajo v okviru javne zdravstvene službe in vojaške zdravstvene službe, za vožnjo posebej označenih intervencijskih vozil civilne zaščite, gorske, jamarske ter podvodne javne reševalne službe in mobilne enote ekološkega laboratorija, ki se uporabljajo za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, pogoje za izvajanje usposabljanja, obrazec potrdila o usposobljenosti za vožnjo in vzpostavitev ter način vodenja evidence o opravljenem programu usposabljanja in preverjanju usposobljenosti ter izdanih potrdilih o usposobljenosti za vožnjo.

Pristojni minister bo tako lahko primerljivo Avstriji in Nemčiji določil, da slednja vozila lahko vozijo tudi operativni gasilci z voznškim dovoljenjem kategorije B, ki so pridobili potrdila za

vožnjo teh vozil po uspešno opravljenem usposabljanju pri Gasilski zvezi Slovenije. Izjema bo seveda veljala zgolj za območje Republike Slovenije, razen če ta ne bo sklenila bilateralnih dogovorov z državami, kjer veljajo podobne izjeme (Avstrija, Nemčija).

K 2. členu:

Z dopolnitvijo v 2. členu se določa, kateri od državnih organov bo opravljal nadzor. Glede na dejstvo, da pod okriljem Ministrstva za obrambo oziroma Slovenske vojske že deluje tudi Šola vožnje Slovenske vojske, se predlaga, da strokovni nadzor opravlja Ministrstvo za obrambo, saj ima ministrstvo kot že omenjeno izkušnje z izvajanjem programov usposabljanja na različnih tipih vozil, ki jih uporablja Slovenska vojska.

K 3. členu:

Z dopolnitvijo v 3. členu se določa, kateri od državnih organov bo opravljal inšpekcijski nadzor. Glede na dejstvo, da bo slednja ureditev v pristojnosti Ministrstva za obrambo, ki bo opravljal tudi strokovni nadzor, je logično, da bo pristojno ministrstvo oziroma njegov inšpektorat opravljal tudi inšpekcijski nadzor.

K 4. členu:

Dopolnjena določba se predlaga zato, da bodo zakonska pravila za šole vožnje zelo jasna in nedvoumna. Veljavna določba sedmega odstavka 28. člena ZVoz-1 ne določa, da bi bil ponovni vpis šole vožnje v register šol vožnje onemogočen tudi v primeru ugotovitve, da šola vožnje ne izpolnjuje predpisanih pogojev za opravljanje dejavnosti ali zaradi finančne nediscipline. Določba se je izvajala ožje, saj je bil ponovni vpis onemogočen samo v primeru, če šola vožnje ni izvajala usposabljanja kandidatov za voznike v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. To pomeni, da nobena od ostalih težjih kršitev, ki jih določa 3. točka tretjega odstavka 20. člena ZVoz-1, ni bila zajeta v ta ukrep.

K 5. členu:

Določba za novi 58.a člen je povezana z določbo 1. člena oziroma dopolnitvijo 18. člena. Določa, da za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih in intervencijskih vozil ne veljajo določbe tega zakona o veljavnem vozniškem dovoljenju za vožnjo vozil tiste oziroma tistih kategorij, v katere spada vozilo ali skupina vozil, ki jo vozi. Ta vozila lahko vozijo vozniki, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje kategorije B in veljavno potrdilo o usposobljenosti za vožnjo teh vozil. Bo pa ta izjema omejena na vožnjo pri opravljanju ali v zvezi z namenom opravljanja operativnih in drugih reševalnih nalog, s čimer se bo preprečilo, da bi ta vozila vozniki lahko vozili tudi v drugih primerih kot je npr. v zasebne ali komercialne namene; poleg intervencij oziroma nujnih voženj so mišljene vse vožnje, ki se opravljajo v svojstvu temeljnih dejavnosti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter izvajanju zdravstvene službe.

Določa se tudi organ, ki bo izdajal potrdila o usposobljenosti, rok njihove veljave in možnost podaljševanja ter seveda pogoje za pridobitev potrdila. Določba sledi tudi pripombam zakonodajno-pravne službe, ki jih je ta podala k noveli ZVoz-1B v prejšnjem mandatu in sicer v zvezi s predlagano ureditvijo, ki se nanaša na vozniško dovoljenje za vožnjo manjših gasilskih vozi. Služba je izpostavila vprašanje enakega obravnavanja enakih dejanskih stanj z vidika drugega odstavka 14. člena Ustave, saj niso navedeni razlogi za (ne)vklučitev posebnih voznških dovoljenj za vožnjo drugih vozil Civilne zaščite. Glede na zakon, ki ureja

varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, je npr. gasilska služba namreč le ena izmed služb Civilne zaščite, ki izvaja naloge zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. S predlagano rešitvijo se torej sledi tudi tej pripombi.

Predlagatelji smo se na podlagi podanih pripomb k ZVoz-1B odločili tudi, da vozniško dovoljenje pridobi le oseba, ki je telesno in duševno zmožna za vožnjo teh vozil oziroma, ki z veljavnim zdravniškim spričevalom dokaže, da je telesno in duševno zmožna voziti motorno vozilo kategorij C1. Voznik mora za vožnjo motornih vozil kategorij C1 namreč opraviti zahtevnejši zdravstveni pregled.

Evidenco bo vodila Uprava RS za zaščito in reševanje, ki bo izvajala ali pa vodila izvajanje programa usposabljanja kot tudi preverjanje usposobljenosti in izdajala potrdila o usposobljenosti za vožnjo; evidenca bo zajemala vse potrebne osebne podatke, ki se nahajajo tudi v gasilskem informacijskem sistemu Vulkan ali evidenci Uprave RS za zaščito in reševanje ECZ (ta se bo povezovala z že obstoječo evidenco) in potrebna potrdila delodajalcev. Dostop do evidence in podatkov iz evidence pa bo imel inšpekcijski organ kot tudi policija; slednja za potrebe opravljanja nadzora v cestnem prometu.

Program usposabljanja in preverjanje usposobljenosti kandidatov za voznike za vožnjo manjših gasilskih vozil, reševalnih vozil in intervencijskih vozil za civilno zaščito bo ravno tako izvajala Uprava RS za zaščito in reševanje. V okviru slednje namreč deluje Izobraževalni center za zaščito in reševanje Republike Slovenije, ki je bil ustanovljen že leta 1992 in sicer za izobraževanje in usposabljanje državljanov na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izobraževalni center ima sedež na Igu ter enote v Logatcu, Pekrah in Sežani. V okviru izobraževalnega centra so organizirani oddelki: oddelek za usposabljanje, oddelek za podporo usposabljanju ter Gasilsko šolo. Ker se predlagatelji zavedamo, da izobraževalni center še ne razpolaga z ustrezno infrastrukturo in kadrom, ki bi lahko izvajal programe usposabljanja in preverjanje usposobljenosti, zakon dopušča tudi možnost, da slednji lahko za izvajanje programa usposabljanja ali dela programa ali preverjanje usposobljenosti za vožnjo pooblasti tudi na javnem razpisu izbrano pravno osebo ali samostojnega podjetnika posameznika, če ta izpolnjuje pogoje, podrobneje določene v podzakonskem predpisu, izdanem na podlagi tega zakona, pri čemer mora ta izpolnjevati pogoje ves čas trajanja pooblastila. V zvezi s tem bi radi pripomnili, da usposabljanje seveda ne bo povsem brezplačno in na stroške države, ocenjujemo pa, da bodo stroški neprimerno nižji kot so za pridobitev vozniškega dovoljenja kategorije C1. Zakon vsebuje tudi napotilo ministru za obrambo, da mora predpisati program usposabljanja, ki bo primerljiv s programom usposabljanja za pridobitev vozniškega dovoljenja kategorije C1. Slednje ne pomeni, da bo šlo za enak program, temveč, da bo ta moral obsegati teoretični in praktični del, praktični del pa bo moral obsegati tako vožnjo na vadbeni površini oz. poligonu kot tudi v cestnem prometu. Seveda v razumnem obsegu, ker gre v tem primeru zgolj za usposabljanje in ne za pridobitev posebnega vozniškega dovoljenja.

Zakonodajno-pravna služba je v primeru ZVoz-1B tudi opozorila, da so bile predlagane določbe podnormirane, saj mora biti zakon vsebinska podlaga za izdajanje podzakonskih predpisov in posamičnih aktov izvršilne oblasti, ta dejavnost pa mora biti v vsebinskem pogledu prav tako v celoti v zakonskem okviru. Podzakonski predpis sme namreč zakonsko vsebino le tehnično dopolnjevati, razčlenjevati in opisovati, ne pa je samostojno oblikovati, zato mora biti za vsebino, ki naj bi se podrobneje uredila na podzakonski ravni, že v zakonu jasno in dovolj izčrpno opredeljen. Sprva smo predlagatelji manjkajočo vsebino kot je npr. okvirna vsebina pogojev in načina teoretičnega in praktičnega usposabljanja ter tudi pogoji za izdajo dovoljenja, veljavnost dovoljenja, podaljšanje veljavnosti itd. umestili v zakonske določbe glede na strukturno urejenost posameznih delov veljavnega zakona. V usklajevanju, ki je nato sledilo, pa smo prisluhnili strokovni javnosti, ki je predlagala popolno izvzetje iz koncepta vozniškega dovoljenja in s tem povezanih zahtev omenjene direktive

EU. Na podlagi pripomb slednje smo z drobnimi popravki, ki morajo biti po oceni predlagatelja vključeni v besedilo zakona, sledili ureditvi glede vožnje različnih tipov vojaških vozil in seveda s tem povezanim usposabljanjem oziroma usposobljenosti vojaških voznikov. Zato bo tako kot v primeru vožnje vojaških vozil v cestnem prometu večina te materije razen že omenjene, ki je urejena v tem členu in 1. Členu predloga zakona, urejena v podzakonskih aktih.

K 6. členu:

S predlagano dopolnitvijo člena se predlaga, da se osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B in ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F najmanj šest mesecev, izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije BE. S traktorjem, ki ima okrog 5.000 kg, lahko vlečemo enega ali več traktorskih priključkov, ki imajo skupaj lahko celo do 15.000 kg. Nekateri traktorji dosegajo hitrost 70 km/h, kar je skoraj enako hitrostim, ki jih dosegajo vozila kategorije BE. Predlagana rešitev bo omogočila lažje delo in opravljanje prevozov vozil, sestavljenih iz vlečnega vozila kategorije B, ki mu je dodano priklopno vozilo, pri čemer največja dovoljena masa priklopnega vozila ne presega 3.500 kg. (62. člen veljavnega zakona).

K 7. členu:

Peti odstavek 85. člena Zakona o voznikih določa, da mora:

- oseba, ki ji je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, preden vložil predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja,
- oseba, ki ji je bila sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izvršena, in imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki mu je bilo vozniško dovoljenje začasno odvzeto po zakonu, ki ureja prekrške, če vložil predlog za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja pred pravnomočnim zaključkom postopka o prekršku, ter
- imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki se prostovoljno udeleži kontrolnega zdravstvenega pregleda enkrat v dveh letih od tedaj, ko je prvič kaznovan zaradi prekrška vožnje pod vplivom alkohola, če je bilo ugotovljeno, da je imel v organizmu več kot 0,80 grama do vključno 1,1 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,38 miligrama do vključno 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka,

opraviti kontrolni zdravstveni pregled pri pooblaščenem izvajalcu zdravstvene dejavnosti, na območju katerega ima stalno oziroma začasno prebivališče.

V prekrškovnih postopkih vrnitve začasno odvzetega vozniškega dovoljenja in odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja pristojna sodišča ugotavljajo, da čakalne dobe pri pooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti za opravo kontrolnega zdravstvenega pregleda, na nekaterih območjih v Sloveniji (zlasti na večjih območjih, kjer je število storilcev prekrškov več), presegajo dva meseca, prav tako pa se kadrovske kapacitete pri pooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti ne povečujejo. To posledično pomeni, da se podaljšujejo postopki, v katerih sodišče odloča o vrnitvi začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, saj je pogoj za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja predložitev zdravniškega spričevala o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu.

Z vidika varnosti v cestnem prometu je za resocializacijo storilca prekrška poleg represivnega ukrepa zelo pomembna tudi alternativna oblika kaznovanja, saj tovrstna sankcija v praksi dosega bistveno boljše, predvsem pa dolgoročne rezultate. V splošnem tudi velja, da na ljudi bolj vplivajo sankcije, ki jih dojemajo kot pravične, kar se kaže tudi v

primeru odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja. Slednje je povzeto tudi v Raziskavi dejavnikov, ki vplivajo na varnost cestnega prometa v Republiki Sloveniji, ki jo je junija 2018 opravil Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Tako v postopku začasnega odvzema vozniškega dovoljenja kot tudi odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja mora sodišče o predlogu za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja oziroma predlogu o odložitvi izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja odločiti v zelo kratkih rokih.

Skladno z navedenim se predlaga črtanje krajevne pristojnosti za opravo kontrolnih zdravstvenih pregledov za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja, odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ponovno pridobitev vozniškega dovoljenja ter izbris določenega števila kazenskih točk.

K 8. členu:

Oseba lahko zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu uporabi le za en namen, ki je določen v tem zakonu. Če je oseba opravila kontrolni zdravstveni pregled za namen odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, potem zdravniškega spričevala, izdanega za ta namen, ne more uporabiti v postopku ponovne pridobitve vozniškega dovoljenja. Edina izjema, kjer je izdano zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu možno uporabiti v dveh postopkih, je določena v Zakonu o prekrških (v teh primerih je zdravniško spričevalo, izdano za postopek vrnitve začasno odvzetega vozniškega dovoljenja, možno uporabiti tudi za postopek odložitve izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja). Ker se zdravniško spričevalo izda in se uporabi le za določen namen, se predlaga črtanje določbe o veljavnosti zdravniškega spričevala. Za postopke rok veljavnosti zdravniškega spričevala o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu ni pomemben, temveč je pomembna le telesna in duševna zmožnost za vožnjo motornega vozila, ki izhaja iz vsebine izdanega zdravniškega spričevala.

K 9. členu:

Po presoji Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in Upravnega sodišča Republike Slovenije je mnenje posebne zdravstvene komisije (kot drugostopenjskega organa pri presoji telesne in duševne zmožnosti za vožnjo motornega vozila) izvedeniško mnenje, ki mora biti obrazloženo kot to določa 193. člena Zakona o splošnem upravnem postopku, da ga je mogoče po pravilih tega postopka tudi preizkusiti.

O odvzemu vozniškega dovoljenja odloči upravni organ z upravno odločbo po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku (63. in 12. člen Zakona o voznikih), pri čemer mora biti le ta obrazložena, obrazložitev pa mora vsebovati odločilne razloge in dokazno oceno, v katero mora biti vključena tudi ocena izvedeniškega mnenja (214. člena Zakona o splošnem upravnem postopku). Samo kadar je odločba obrazložena jo je mogoče preizkusiti in s tem zagotoviti stranki učinkovito pravno sredstvo.

V primeru ugotavljanja telesne in duševne zmožnosti za vožnjo motornega vozila lahko izvedeniško mnenje predstavlja le zdravniško spričevalo o opravljenem zdravstvenem pregledu pred posebno zdravstveno komisijo z obrazloženim mnenjem, zato se določba prvega in drugega odstavka 90. člena dopolnjuje z določbo, da posebna zdravstvena komisija po opravljenem zdravstvenem pregledu izda zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imenika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil, z obrazloženim mnenjem.

K 10. členu:

V prehodnih določbah se določajo roki za izdajo potrebnih predpisov, na podlagi katerih se bo izdajalo potrdila o usposobljenosti za vožnjo po tem zakonu. Pa tudi rok, ki bo omogočil pristojnim organom vzpostavitev evidence teh potrdil in da se bo pripravilo vse potrebno za izvajanje usposabljanja.

K 11. členu:

Pri obravnavi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o voznikih, skrajšani postopek, EPA 2627 – VII v prejšnjem mandatu je zakonodajno-pravna služba državnega zbora opozorila na razmerje predlaganih rešitev do ureditve 102. člena Zakona o pravilih cestnega prometa, ki opredeljuje pogoje za vožnjo vozil s prednostjo in med drugim določa tudi (strožje) pogoje, pod katerimi sme oseba voziti vozila s prednostjo. Slednja so motorna vozila, na katerih se za izvršitev določenih nujnih nalog uporabljajo posebni svetlobni in zvočni znaki.

Veljavni zakon o pravilih cestnega prometa v 102. členu določa, da sme vozilo s prednostjo in vozilo za spremstvo voziti oseba, ki ni voznik začetnik, ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, v katero spada vozilo, ki ga vozi ter v zadnjih treh letih ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti, ki ima za posledico smrt ene ali več oseb, ali za kaznivo dejanje zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči.

Opozorilo zakonodajno-pravne službe je na mestu. Tudi če bi gasilske enote in službe nujne medicinske pomoči v zdravstvu, v Slovenski vojski ter druge službe vključene v sistem zaščite in reševanja kot so npr. jamarji, gorski reševalci ... pristopile k aktivnostim za povečanje števila voznikov z vozniškim dovoljenjem po tem zakonu, bi bilo ob veljavnem zakonu o mogoče pričakovati popolnitev potreb šele po več kot dveh letih. Določba druge alineje prvega odstavka 102. člena namreč določa, da sme vozilo s prednostjo in vozilo za spremstvo voziti oseba, ki ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, v katero spada vozilo. S črtanjem druge alineje se ta ovira odpravlja. Kljub črtanju pa se še vedno zagotavlja, da vozila s prednostjo ne bo vozila oseba, ki nima voznških izkušenj.

K 12. členu:

Določba člena določa rok za uporabo zakona določbe, ki omogoča začetek izvajanja programa usposabljanja. Uprava RS za zaščito in reševanje namreč potrebuje določen čas, da se bo lahko pripravila na pričetek izvajanja programa za usposabljanje oziroma, da bo zagotovila vse potrebno zanj.

K 13. členu:

Določi se petnajstdnevni rok za uveljavitev tega zakona.

IV. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

18. člen

(pooblastila ministra, pristojnega za obrambo)

Minister, pristojen za obrambo, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, podrobneje predpiše način in pogoje za vožnjo vojaških vozil, pri čemer določi zlasti število oseb in pogoje za prevoz oseb ter kategorijo vozniškega dovoljenja in vojaško usposobljenost voznikov.

28. člen

(opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike)

(1) Dejavnost usposabljanja kandidatov za voznike opravljajo gospodarske družbe, javni in zasebni izobraževalni zavodi in druge pravne osebe zasebnega prava, samostojni podjetniki posamezniki, policija in vojska, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 30. členu tega zakona in drugih predpisih (v nadaljnjem besedilu: šola vožnje).

(2) Dejavnost usposabljanja kandidatov za voznike v Republiki Sloveniji lahko opravljajo tudi pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki s sedežem v državah članicah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali s sedežem v državi, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice), ki izpolnjujejo s tem zakonom določene pogoje za opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike. Dejavnost se lahko opravlja stalno, prek ustanovljene podružnice v Republiki Sloveniji, ali občasno oziroma začasno (v nadaljnjem besedilu: čezmejno), če so izpolnjeni pogoji za zakonito opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike v državi sedeža.

(3) Vloga za opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike se vložijo pri javni agenciji. Za opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike javna agencija izda odločbo. Odločba se izda za tisto kategorijo motornih vozil, za katero šola vožnje izpolnjuje predpisane pogoje. Javna agencija izda odločbo tudi za čezmejno opravljanje dejavnosti, vendar le tisti pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku, ki ima v državi pogodbenici, kjer ima sedež, enakovredno dovoljenje za opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike in izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 30. člena tega zakona.

(4) Javna agencija mora o vlogi za čezmejno opravljanje dejavnosti usposabljanja kandidatov za voznike odločiti v roku 45 dni od prejema popolne vloge. Če to opravičuje zahtevnost zadeve, lahko javna agencija rok za izdajo odločbe pred njegovim potekom s sklepom podaljša, vendar največ za 45 dni. Podaljšanje in trajanje podaljšanja roka mora v sklepu utemeljiti. Če javna agencija ne izda odločbe v predpisanem roku, se šteje, da je bila odločba o vpisu šole vožnje v register šol vožnje izdana.

(5) Šola vožnje sme začeti opravljati dejavnost usposabljanja kandidatov za voznike, ko jo javna agencija vpiše v register šol vožnje.

(6) Šola vožnje, vpisana v register šol vožnje, mora v 15 dneh javno agencijo pisno obvestiti o vsaki spremembi, ki je nastala po vpisu v register šol vožnje, vezano na podatke v registru šol vožnje.

(7) Če je šola vožnje izbrisana iz registra šol vožnje zaradi neizvajanja usposabljanja v skladu s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, se sme ponovni vpis v register izvesti po preteku treh let od izdane odločbe o izbrisu iz registra šol vožnje. V tem roku se v register šol vožnje ne vpiše šola vožnje, katere zakoniti zastopnik

ali strokovni vodja šole vožnje je oseba, ki je bila zakoniti zastopnik ali strokovni vodja šole vožnje, izbrisane iz registra šol vožnje.

60. člen
(pogoji za izdajo vozniškega dovoljenja)

(1) Vozniško dovoljenje se izda osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. je telesno in duševno zmožna voziti vozilo, kar dokaže z veljavnim zdravniškim spričevalom;
2. je dopolnila predpisano starost za vožnjo vozil;
3. je opravila vozniški izpit;
4. ji ni odvzeto ali začasno odvzeto vozniško dovoljenje;
5. se ji ne izvršuje stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije;
6. ji ni prepovedana izdaja vozniškega dovoljenja v zvezi z varnostnim ukrepom odvzema vozniškega dovoljenja, dokler taka prepoved traja;
7. je zahtevi priložila ustrezno fotografijo v fizični ali digitalni obliki; za izdajo vozniškega dovoljenja se lahko uporabi tudi fotografija v digitalni obliki, ki se hrani v evidenci izdanega drugega uradnega identifikacijskega dokumenta in kaže pravo podobo osebe.

(2) Vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije A (brez omejitev) se sme izdati tudi osebi, ki poleg pogojev, določenih v prejšnjem odstavku, izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je opravila praktični del vozniškega izpita vozil kategorije A brez omejitev;
2. da ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije A2.

(3) Vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije A2 se sme izdati tudi osebi, ki poleg pogojev iz prvega odstavka tega člena izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je opravila praktični del vozniškega izpita vozil kategorije A2;
2. da ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije A1.

(4) Osebi, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B, BE, C1, C, C1E, CE, D1, D1E, D ali DE najmanj šest mesecev, se izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F, če uspešno opravi tečaj o varnem delu s traktorjem in traktorskimi priključki.

(5) Osebi, ki opravi praktični del vozniškega izpita na motornem vozilu, ki ni opremljeno s stopalko sklopke ali ročico sklopke za kategorije AM, A1, A2 in A, s katero mora upravljati voznik pri zagonu ali ustavljanju vozila in menjavi prestav (v nadaljnjem besedilu: vozilo z avtomatskim menjalnikom), se v vozniško dovoljenje vpiše koda administrativne omejitve, in sicer v skladu s predpisom, ki ga izda minister, pristojen za promet. Imetnik vozniškega dovoljenja s kodo administrativne omejitve sme voziti samo vozila z avtomatskim menjalnikom. Koda se izbriše, če oseba opravi praktični del vozniškega izpita na vozilu z ročnim menjalnikom.

(6) Osebi, ki opravi praktični del vozniškega izpita na motornem vozilu z avtomatskim menjalnikom kategorije C, CE, D ali DE, se vpis kode iz prejšnjega odstavka v vozniško dovoljenje ne izvede, če oseba že ima vozniško dovoljenje, pridobljeno na podlagi opravljenega praktičnega dela vozniškega izpita z motornim vozilom z ročnim menjalnikom kategorije B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E ali D.

(7) V vozniškem dovoljenju se potrdijo vse tiste kategorije vozil, ki jih sme imetnik voziti oziroma jih bo smel voziti po dopoljnjeni predpisani starosti (kategorija G).

(8) Vsaka oseba ima lahko le eno vozniško dovoljenje. Imetniku veljavnega vozniškega dovoljenja, izdanega v tujini, se slovensko vozniško dovoljenje izda oziroma njegova veljavnost podaljša, če odda vozniško dovoljenje, izdano v tujini.

(9) Vozniško dovoljenje se ne izda oziroma se njegova veljavnost ne podaljša, če je bilo osebi njeno vozniško dovoljenje v drugi državi članici Evropske unije, Liechtensteinu, Norveški ali Islandiji odvzeto, omejeno, začasno odvzeto ali razveljavljeno.

(10) Imetniku vozniškega dovoljenja druge države članice Evropske unije, Liechtensteina, Norveške ali Islandije se veljavnost vozniškega dovoljenja podaljša tako, da se izda slovensko vozniško dovoljenje.

(11) Imetniku vozniškega dovoljenja druge države članice Evropske unije, Liechtensteina, Norveške ali Islandije, ki ima v Republiki Sloveniji običajno prebivališče, in čigar vozniško dovoljenje je v Republiki Sloveniji omejeno, začasno odvzeto, odvzeto ali mu je razveljavljena pravica do vožnje, se tuje vozniško dovoljenje, če je to potrebno, zamenja za slovensko vozniško dovoljenje.

(12) Z globo 500 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki ima več kot eno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil iste oziroma istih kategorij.

85. člen (kontrolni zdravstveni pregled)

(1) Na kontrolni zdravstveni pregled se napoti imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, če:

1. mu je bila v zadnjih dveh letih najmanj dvakrat pravnomočno izrečena sankcija za prekršek ali kaznivo dejanje povzročitve prometne nesreče;
2. se je pri njem pojavil sum bolezenskega stanja, okvara ali hiba, katerih simptomi lahko predstavljajo nevarnost v cestnem prometu.

(2) Na kontrolni zdravstveni pregled se napoti tudi voznik, učitelj vožnje ali spremljevalec, če se s toksikološko preiskavo ugotovi prisotnost prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi in njihovih presnovkov.

(3) Kontrolni zdravstveni pregled morajo opraviti: oseba, ki ji je bilo izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, preden vloži predlog za odložitev izvršitve prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, oseba, ki ji je bila sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja izvršena, in imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki mu je bilo vozniško dovoljenje začasno odvzeto po zakonu, ki ureja prekrške, če vloži predlog za vrnitev začasno odvzetega vozniškega dovoljenja pred pravnomočnim zaključkom postopka o prekršku.

(4) Kontrolnega zdravstvenega pregleda se lahko udeleži tudi imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja enkrat v dveh letih od tedaj, ko je bil prvič pravnomočno kaznovan zaradi prekrška vožnje pod vplivom alkohola, če je bilo ugotovljeno, da je imel v organizmu več kot 0,80 grama do vključno 1,10 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,38 miligrama do vključno 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka.

(5) Oseba iz tretjega in četrtega odstavka tega člena mora kontrolni zdravstveni pregled opraviti pri pooblaščenem izvajalcu zdravstvene dejavnosti, na območju katerega ima oseba stalno oziroma začasno prebivališče.

89. člen

(zdravniško spričevalo po opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu)

(1) Po opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu pooblaščen izvajalec zdravstvene dejavnosti izda zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imetnika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil ter podatke o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo motornih vozil posamezne kategorije iz zdravniškega spričevala vpiše v evidenco o voznških dovoljenjih.

(2) V zdravniško spričevalo iz prejšnjega odstavka pooblaščen izvajalec zdravstvene dejavnosti navede ustrezen program, ki se ga mora udeležiti oseba iz prvega in drugega odstavka 53. člena tega zakona. Če je kandidat za voznika ali imetnik vozniškega dovoljenja začasno telesno in duševno nezmožen za vožnjo motornega vozila oziroma mu je pravica za vožnjo motornega vozila omejena na določen čas ali za posamezne kategorije ali posamezno kategorijo, mora pooblaščen izvajalec zdravstvene dejavnosti v zdravniško spričevalo iz prejšnjega odstavka navesti obdobje omejitve. Če je kandidat za voznika motornega vozila ali imetnik vozniškega dovoljenja opravil ponovni zdravstveni pregled več kot 30 dni pred potekom obdobja omejitve, se zdravniško spričevalo ne upošteva.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek sme kandidat za voznika ali imetnik vozniškega dovoljenja predčasno opraviti ponovni zdravstveni pregled le pred posebno zdravstveno komisijo. Po opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu posebna zdravstvena komisija izda zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imetnika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil. Kopijo zdravniškega spričevala komisija pošlje upravni enoti, kjer ima kandidat za voznika oziroma voznik motornega vozila prebivališče.

(4) Zdravniško spričevalo o opravljenem kontrolnem zdravstvenem pregledu iz prvega odstavka tega člena velja šest mesecev.

90. člen

(ugovor zoper zdravniško spričevalo)

(1) Kandidat za voznika in voznik motornega vozila, ki se ne strinja z zdravniškim spričevalom o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo motornih vozil iz tega zakona, lahko v roku 15 dni od vročitve zdravniškega spričevala zahteva ponovni zdravstveni pregled samo pred posebno zdravstveno komisijo, ki po opravljenem zdravstvenem pregledu izda zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika ali imetnika vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil. Kopijo zdravniškega spričevala komisija pošlje upravni enoti, kjer ima kandidat za voznika oziroma voznik motornega vozila prebivališče.

(2) Mnenje komisije iz prejšnjega odstavka je dokončno.

Zakon o pravilih cestnega prometa

102. člen

(pogoji za vožnjo vozil s prednostjo in vozil za spremstvo)

(1) Vozila s prednostjo in vozilo za spremstvo sme voziti oseba, ki:

- ni voznik začetnik;
- ima najmanj dve leti veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, v katero spada vozilo, ki ga vozi;

- v zadnjih treh letih ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti, ki ima za posledico smrt ene ali več oseb, ali za kaznivo dejanje zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči;

(2) Oseba, zaposlena kot voznik vozila iz prejšnjega odstavka ali ki vozi takšno vozilo pri opravljanju svojega poklica, mora takoj obvestiti organ ali organizacijo, pri katerem je zaposlena, o neizpolnjevanju kateregakoli pogoja iz prejšnjega odstavka.

(3) Organi in organizacije, ki uporabljajo vozila s prednostjo oziroma vozila za spremstvo, so dolžni za vse svoje voznike, ki vozijo ta vozila, redno preverjati, če izpolnjujejo pogoje, predpisane v prejšnjem odstavku. Organi in organizacije lahko pridobijo podatke za svoje voznike od organov, ki vodijo evidence podatkov iz prvega odstavka tega člena. Na zahtevo delodajalca morajo organi, ki vodijo evidence, te podatke brezplačno posredovati.

(4) Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek voznik vozila s prednostjo ali vozila za spremstvo, ki ravna v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena.

(5) Z globo 5.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki odredi, dovoli ali dopusti vožnjo vozila s prednostjo ali vozila s spremstvom v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena, njihova odgovorna oseba pa z globo 300 eurov. Z globo 300 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki odredi, dovoli ali dopusti vožnjo vozila s prednostjo ali vozila s spremstvom v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena.